

УДК 332.14:502.14:352

О. М. Ковальчук,

аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2392-9735>

Т. О. Власенко,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2999-7441>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.4.172

СУЧАСНИЙ СТАН ТА КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

O. Kovalchuk,

Postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

T. Vlasenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Production

and Investment Management, National University of Life

and Environmental Sciences of Ukraine

CURRENT STATE AND KEY CHALLENGES OF NATURAL RESOURCE UTILIZATION IN UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES

Здійснено системний аналіз проблематики управління природно-ресурсним потенціалом в умовах завершального етапу децентралізації влади та правового режиму воєнного стану в Україні. Об'єктом дослідження обрано систему економічних відносин, що виникають у процесі використання природних ресурсів на рівні органів місцевого самоврядування, на прикладі Бориспільської міської територіальної громади. Мета роботи полягає у виявленні диспропорцій організаційно-економічного механізму природокористування та обґрунтуванні напрямів його трансформації задля забезпечення фінансової самодостатності громади. Методологічну основу дослідження становлять методи системного аналізу, статистичних порівнянь, монографічний метод та метод інституційного аналізу. Проаналізовано динаміку структури земельного фонду громади. Виявлено тенденцію до скорочення сільськогосподарських угідь на користь забудови, що підтверджує урбанізаційний тиск. Досліджено фінансову ефективність використання ресурсів. Встановлено, що ключовими викликами є: інституційна неспроможність повного обліку ресурсів в умовах закритих реєстрів, тіньове землекористування та екологічна деградація ґрунтів.

The article reveals the essence and problematic aspects of managing the natural resource potential of territorial communities in the context of the final stage of decentralization and the legal regime of martial law. Special attention is given to the transformation of the organizational and economic mechanism of natural resource management from an administrative function into a strategic tool for ensuring the financial autonomy of local self-government. A systemic analysis of economic relations arising in the process of utilizing land assets is conducted using the Boryspil Urban Territorial Community as a case study.

The modern state of the land fund is analyzed, characterized by a critical level of anthropogenic pressure-where arable land constitutes nearly 90% of agricultural grounds-and a persistent trend towards urbanization at the expense of agricultural areas. Significant disparities between the existing resource potential and its fiscal return are identified. It is established that despite land payments being the second most significant source of budget revenue, there is a substantial asymmetry in the taxation of agricultural producers. The negligible share of the Single Tax (Group 4) against the backdrop of dominant agricultural lands serves as empirical evidence of a large-scale shadow sector and the concealment of real income.

Key challenges of the post-war period are identified: institutional flaws in the State Land Cadastre, the lack of a complete inventory of communal property, the prevalence of shadow lease schemes, and the ecological degradation of soils due to a lack of effective control. The dynamics of budget indicator recovery in 2023-2025 following the economic shock of the full-scale invasion are analyzed.

It is concluded that effective modernization of the management system is possible only through a comprehensive approach: total digitalization of resource accounting (implementation of municipal GIS portals), completion of land inventory, and integration of spatial planning with economic development strategy. The implementation of the proposed measures will allow for the de-shadowing of land relations and the mobilization of the community's internal reserves for post-war recovery.

Ключові слова: природні ресурси, організаційно-економічний механізм, природокористування, територіальні громади, повоєнна відбудова.

Key words: land resources, investment, organizational and economic support, natural resource management, territorial communities, post-war recovery.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах повномасштабної війни та повоєнного відновлення України питання ефективності використання внутрішніх резервів економічного зростання набуває екзистенційного значення. Для територіальних громад, які внаслідок децентралізації отримали широкі повноваження та відповідальність, природні ресурси (насамперед земельні, водні та рекреаційні) залишаються чи не єдиним стабільним джерелом наповнення бюджетів та залучення інвестицій. Однак практика господарювання свідчить про наявність глибоких структурних деформацій: домінування споживацьких підходів, низьку рентну віддачу, критичний рівень антропогенного навантаження та відсутність дієвих механізмів контролю.

Бориспільська міська територіальна громада (МТГ) є унікальним об'єктом для дослідження. Розташована в зоні впливу столичного мегаполіса, вона поєднує в собі функції міжнародного логістичного хабу, промислового центру та потужного аграрного виробника. Таке поєднання створює жорстку конкуренцію за природні ресурси, насамперед земельні, що призводить до конфлікту інтересів між урбанізацією, агробізнесом та екологічною стій-

кістю. В умовах воєнного та повоєнного періоду, питання ефективності використання кожної гектара землі та кубометра води стає питанням національної безпеки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Фундаментальні аспекти економіки природокористування та управління земельними ресурсами висвітлені у працях провідних вітчизняних вчених. Академік М.А. Хвесик [11] заклає основи інституціоналізації сталого розвитку, наголошуючи на капіталізації природних ресурсів. Проблематика землеустрою та просторового планування глибоко досліджена у роботах А.М. Третяка [10] та О.С. Дороша [4], які акцентують увагу на необхідності переходу від фіскального до еколого-економічного управління землями. Особливості сільськогосподарського землекористування та екологічні виклики детально проаналізовані О.І. Дребот та В.А. Тарнавським [5], які вказують на загрозливі тенденції дегуміфікації ґрунтів. Специфіку інформаційного та організаційно-економічного забезпечення управління ресурсами саме на рівні Бориспільської громади розкрито у новітніх дослідженнях О.М. Ковальчука, Т.О. Власенко [6] та В.А. Тарнавського [9]. Автори наголошують на критичній ролі цифрових інструментів та прозорості земельних відносин.

Таблиця 1. Структура земельного фонду Бориспільської міської територіальної громади Бориспільського району Київської області

Основні види земель та угідь	2020 рік	2021 рік	2022 рік*	2023 рік*	2024 рік*	2025 рік*
	тис. га	тис. га	тис. га	тис. га	тис. га	тис. га
Загальна територія	52,77	52,77	52,77	52,77	52,77	52,77
1. Сільськогосподарські угіддя	36,75	36,72	36,68	36,65	36,6	36,55
% до заг. площі	69,64%	69,58%	69,51%	69,45%	69,36%	69,26%
з них: рілля	33,01	33,05	33	32,95	32,9	32,85
багаторічні насадження	0,96	0,95	0,95	0,94	0,94	0,93
сіножаті та пасовища	2,48	2,44	2,45	2,48	2,48	2,49
2. Ліси та інші лісовкриті площі	5,05	5,04	5,04	5,03	5,03	5,02
% до заг. площі	9,57	9,55	9,55	9,53	9,53	9,51
3. Забудовані землі	6,6	6,68	6,69	6,72	6,78	6,85
% до заг. площі	12,5	12,66	12,68	12,73	12,85	12,98
4. Відкриті заболочені землі	1,54	1,52	1,52	1,52	1,51	1,51
% до заг. площі	2,92	2,88	2,88	2,88	2,86	2,86
5. Інші землі (в т.ч. землі оборони, спецпризначення)	1,78	1,76	1,79	1,8	1,8	1,79
% до заг. площі	3,37	3,34	3,39	3,41	3,41	3,39
Території під водами	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
% до заг. площі	1,99	1,99	1,99	1,99	1,99	1,99

Джерело: [1; 2].

Попри значний науковий доробок, динамічність законодавчих змін та специфіка функціонування громад під час війни вимагають додаткових досліджень локальних особливостей природокористування.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є обґрунтування напрямів удосконалення організаційно-економічного механізму використання природних ресурсів об'єднаних територіальних громад на основі комплексного аналізу сучасного стану їх освоєння, оцінки фінансової ефективності та ідентифікації ключових екологічних і управлінських викликів в сучасних умовах.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Бориспільська МТГ розташована у зоні Лісостепу, що визначає високий біокліматичний потенціал її території. Згідно з даними Державної служби статистики та звітності громади, земельний фонд є домінуючим елементом природного багатства. Загальна площа громади залишається незмінною і становить 52,77 тис. га, проте внутрішня структура угідь зазнає помітних змін. Структура земель характеризується надзвичайно високим рівнем господарського освоєння. Сільськогосподарські угіддя займають понад 65% території громади.

Водночас простежується чіткий тренд до їх поступового скорочення: з 36,75 тис. га у 2020 році до прогнозних 36,55 тис. га у 2025 році (-200 га). Цей процес є наслідком зміни цільового призначення земель, насамперед ріллі, для потреб громадської та житлової забудови, а також розвитку промислово-логістичного кластера.

Екологічно небезпечним фактором залишається висока питома вага ріллі. Станом на 2025 рік прогнозна площа ріллі становить 32,85 тис. га, що складає близько 89,9% від площі сільськогосподарських угідь та 62,2% від загальної території громади. Такий рівень розораності значно перевищує екологічно допустимі норми для Лісостепової зони, посилює деградаційні процеси ґрунтів та свідчить про екстенсивний характер агровиробництва.

Категорія "Забудовані землі" демонструє найстабільнішу динаміку зростання: з 6,60 тис. га (12,5%) у 2020 році до 6,85 тис. га (12,98%) у 2025 році. Навіть в умовах воєнного стану (2022—2023 рр.) площа забудованих земель не зменшилася, а темпи її приросту лише тимчасово сповільнилися. Це підтверджує статус Бориспільської МТГ як потужного урбанізованого центру столичного регіону, де попит на землі під логістику, інфраструктуру та житло залишається високим.

Динаміка категорії "Інші землі (в т.ч. землі оборони, спецпризначення)" відображає реакцію на безпекові виклики. Після незначного

Таблиця 2. Динаміка фіскальних платежів землекористування Бориспільської міської територіальної громади Бориспільського району Київської області

Показники	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
Абсолютні показники, млн грн						
Доходи місцевого бюджету (разом)	1045,2	1280,5	1150,3	1420,8	1310,5	1385
Податкові надходження	890,5	1050,2	920,4	1150,6	980,2	1040,5
У тому числі:						
Земельний податок з юридичних осіб	42,5	48,2	35,4	41,8	46,5	50,2
Орендна плата з юридичних осіб	85,3	98,6	72,1	88,5	102,4	115,8
Земельний податок з фізичних осіб	4,2	5,1	3,8	4,5	5,3	5,8
Орендна плата з фізичних осіб	6,8	7,9	6,1	7,2	8,1	8,9
Єдиний податок з с/г виробників (4 група)	2,1	2,3	2	2,4	2,6	2,8
Відносні показники (структура), %						
Доходи місцевого бюджету	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Податкові надходження	85,20%	82,01%	80,01%	80,98%	74,80%	75,13%
Частка у доходах бюджету:						
Земельний податок з юридичних осіб	4,07%	3,76%	3,08%	2,94%	3,55%	3,62%
Орендна плата з юридичних осіб	8,16%	7,70%	6,27%	6,23%	7,81%	8,36%
Земельний податок з фізичних осіб	0,40%	0,40%	0,33%	0,32%	0,40%	0,42%
Орендна плата з фізичних осіб	0,65%	0,62%	0,53%	0,51%	0,62%	0,64%
Єдиний податок з с/г виробників (4 група)	0,20%	0,18%	0,17%	0,17%	0,20%	0,20%

Джерело: [3].

скорочення у 2021 році (1,76 тис. га), у 2022—2023 роках спостерігається зростання площі цієї категорії до 1,80 тис. га (+40 га). Це можна інтерпретувати як вилучення частини земель для облаштування фортифікаційних споруд та потреб оборони у відповідь на повномасштабне вторгнення.

Площі природоохоронного та рекреаційного призначення залишаються на недостатньому рівні, що відображає сучасний стан в Україні [7].

Ліси та лісовкриті площі займають лише 9,51—9,57% території громади з тенденцією до незначного зменшення (з 5,05 до 5,02 тис. га). Це вкрай низький показник лісистості, який не забезпечує повноцінної екологічної рівноваги в умовах інтенсивного землеробства та техногенного навантаження від аеропорту і автомагістралей.

Водні ресурси громади представлені малими річками (зокрема, р. Альта) та озерами (Олесницьке, Княжицьке). Сучасний стан гідрологічної мережі викликає занепокоєння: спостерігається замулення, евтрофікація водойм та зниження рівня ґрунтових вод, що посилюється кліматичними змінами та розорю-

ванням прибережних захисних смуг. Водний фонд залишається стабільним (1,05 тис. га, або 1,99%), проте відсутність позитивної динаміки свідчить про стагнацію у сфері відновлення гідрологічної мережі.

Спостерігається витіснення сільськогосподарських земель забудовою (урбанізація) на фоні стагнації площ екологічної стабілізації (ліси, води). Така структура земельного фонду вимагає термінового впровадження інструментів просторового планування для збереження продуктивних ґрунтів та збільшення площі зелених насаджень задля забезпечення сталого розвитку громади (табл. 1).

Економічна сутність використання природних ресурсів реалізується через систему платежів, які формують дохідну частину місцевого бюджету. Згідно з даними порталу OpenBudget [3], у структурі власних надходжень Бориспільської МТГ плата за землю (земельний податок та орендна плата) посідає друге місце після податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) (табл. 2).

Найбільш критичним періодом для фінансової системи громади став 2022 рік. Спостерігається синхронне падіння надходжень за всіма

ключовими статтями землекористування. Орендна плата з юридичних осіб (основний бюджетотворюючий елемент у цій групі) скоротилася на 26,9% (з 98,6 млн грн у 2021 р. до 72,1 млн грн у 2022 р.). Земельний податок з юридичних осіб зменшився на 26,6% (з 48,2 до 35,4 млн грн).

Така негативна динаміка пояснюється запровадженням податкових пільг на початку повномасштабного вторгнення (тимчасове звільнення від плати за землю), зупинкою роботи ключових підприємств (зокрема, у сфері авіації та логістики) та загальною рецесією економіки.

Починаючи з 2023 року, фіксується стійка тенденція до відновлення платоспроможності землекористувачів. Прогнозні показники на 2025 рік демонструють, що громада не лише досягне довоєнного рівня, але й перевищить його в номінальному вираженні. Очікується, що надходження від орендної плати юридичних осіб сягнуть 115,8 млн грн, що на 17,4% більше показника пікового 2021 року. Це свідчить про адаптацію бізнесу Бориспільської МТГ до умов воєнного часу та відновлення попиту на земельні ресурси.

Особливої уваги заслуговує аналіз відносних показників у прогностичний період. У 2024—2025 роках спостерігається зменшення частки загальних податкових надходжень у структурі бюджету (з 80—82% до ~75%), що пов'язано з вилученням "військового" ПДФО до державного бюджету. На цьому тлі роль плати за землю як стабілізуючого фактора суттєво зростає. Частка орендної плати з юридичних осіб збільшується з мінімальних 6,23% у 2023 році до 8,36% у 2025 році. Це підтверджує гіпотезу, що в умовах обмеження фінансової децентралізації земельні ресурси стають головним внутрішнім резервом фінансової автономії громади.

Аналіз виявляє суттєву диспропорцію між площею земель та податковою віддачею. Незважаючи на те, що сільськогосподарські угіддя займають близько 69% території громади (див. аналіз земельного фонду), надходження від Єдиного податку 4-ї групи (с/г виробники) залишаються мізерними — на рівні 0,20% від доходів бюджету (2,6—2,8 млн грн). Це вказує на наявність значного "тіньового" сектору, де земельні паї обробляються без належного оформлення договорів оренди або за схемами приховування реальних доходів.

Окремою проблемою є інвестування у відтворення ресурсів. Кошти, що надходять від екологічного податку та відшкодування втрат

сільськогосподарського виробництва, часто використовуються не за цільовим призначенням (на поточні видатки), а не на природоохоронні заходи, що є порушенням принципів сталого розвитку.

На основі проведеного аналізу можна виокремити критичні проблеми, що гальмують розвиток територіальної громади:

Тіньовий обіг земель та приховування доходів. Значна частина земель (особливо це стосується невитребуваних паїв та відумерлої спадщини, польових доріг) обробляється товарними сільськогосподарськими виробниками без офіційної реєстрації права користування. Це явище "тіньової оренди" призводить до втрат бюджету та унеможливлює контроль за дотриманням екологічних вимог.

Екологічна деградація та ігнорування охорони довкілля. Відсутність дієвого контролю за дотриманням сівозмін, розорювання схилів та прибережних смуг, неконтрольоване використання агрохімікатів призводить до забруднення ґрунтових вод та ерозії. Стан річки Альта в межах міста Бориспіль є критичним і потребує негайної ревіталізації.

Недосконалість інформаційного забезпечення. Фрагментарність даних про природні ресурси. Розбіжності між даними Державного земельного кадастру (ДЗК) та Державного реєстру речових прав (ДРРП), відсутність повної інвентаризації земель комунальної власності ускладнюють прийняття управлінських рішень [9].

Вплив воєнного стану. Війна внесла корективи у структуру природокористування: частина земель може бути забруднена вибухонебезпечними предметами або вилучена для потреб оборони. Крім того, мораторії на перевірки бізнесу, що діють під час воєнного стану, фактично нівелювали державний екологічний контроль, що стимулює безвідповідальну поведінку окремих суб'єктів господарювання.

Для вирішення окреслених проблем пропонується імплементація комплексної стратегії модернізації управління ресурсами Бориспільської МТГ:

Цифровізація та створення ГІС-порталу. Необхідно впровадити муніципальну геоінформаційну систему, яка інтегруватиме дані про земельні ділянки, водні об'єкти, інженерні мережі та планувальні обмеження. Це забезпечить прозорість природокористування та спростить процедуру інвестування. Інструментарій дистанційного зондування Землі (супутникові знімки) дозволить виявляти факти самовільно-

го зайняття земель та контролювати стан посівів [9].

Економічне стимулювання. Перегляд ставок земельного податку та орендної плати з урахуванням ринкової вартості та інвестиційної привабливості ділянок. Запровадження механізму диференціації плати за землю залежно від дотримання екологічних стандартів (наприклад, зниження ставки для органічного землеробства).

Інституційне посилення. Створення в структурі виконавчих органів ради повноцінного підрозділу з екологічного контролю та управління земельними ресурсами, наділеного функціями моніторингу. Завершення процесу інвентаризації всіх земель громади, включаючи землі під лісосмугами та гідротехнічними спорудами.

Стратегічне планування. Розробка Комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, який має стати конституцією для інвесторів та забудовників, чітко розмежовуючи зони забудови, агрови-робництва та природоохоронні території.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Природні ресурси Бориспільської міської територіальної громади є стратегічним активом, ефективність використання якого безпосередньо впливає на економічну безпеку регіону. Сучасний стан їх використання характеризується високим рівнем антропогенного навантаження, переважанням екстенсивних методів господарювання в агросекторі та наявністю екологічних загроз (дегуміфікація, забруднення водойм).

Фіскальні дані підтверджують стратегічне значення земельних ресурсів для Бориспільської МТГ. Після шокового 2022 року відбувається відновлення фінансових потоків від землекористування. Однак, наявний розрив між високим ресурсним потенціалом аграрних земель та їх вкрай низьким внеском у бюджет (0,2%) свідчить про неефективність чинного механізму адміністрування та необхідність посилення контролю за використанням ріллі.

Діючий організаційно-економічний механізм має низку вад: невідповідність фіскальних інструментів ринковим реаліям, значний обсяг тіньового використання земель, відсутність ефективних стимулів для інвестування у збереження родючості ґрунтів. В умовах воєнного стану ці проблеми загострюються через обмеженість бюджетних ресурсів та послаблення державного контролю.

Пріоритетними напрямками вдосконалення системи управління є повна цифровізація обліку ресурсів, завершення інвентаризації земель комунальної власності, посилення екологічної складової у договорах оренди та впровадження прозорих конкурентних механізмів надання ресурсів у користування. Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити фінансову спроможність громади та забезпечити перехід до сталого розвитку.

Література:

1. Державна служба з питань геодезії картографії та кадастру. URL: <https://land.gov.ua>. (дата звернення: 27.01.2026).
2. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 27.01.2026).
3. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua>. (дата звернення: 03.02.2026).
4. Дорош, Й., Ібаттулін, С., Сакаль, О., Крупін, В., Харитоненко, Р., і Деркульський, Р. Теоретичні основи інституційних змін у землеустрої в умовах євроінтеграції України, правового режиму воєнного стану і для цілей повоєнного відновлення. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель, 2025 4, 4—18. <https://doi.org/10.31548/zemleustriy2025.04.01>
5. Дребот О.І., Тарнавський В.А. Сучасний стан та тенденції розвитку сільськогосподарського землекористування в Україні. Агроекологічний журнал. 2022. № 2. С. 46—54. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2022.263316>
6. Ковальчук О.М., Власенко Т.О. Особливості організаційно-економічного механізму використання земельних ресурсів Бориспільської територіальної громади. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5720> DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.4.151>
7. Комарова Н. В., Скрипник Л.Р., Комаров Д. Ю., Тарнавський В. А. Актуальні проблеми збалансованого використання та охорони земель природно-заповідного фонду. Агросвіт. 2022. № 17—18. С. 44—53. DOI: [10.32702/2306-6792.2022.17-18.44](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.17-18.44)
8. Про затвердження програми соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024—2026 роки. Офіційний сайт. URL: <https://borispol-rada.gov.ua> (дата звернення 30.01.2026).
9. Тарнавський В.А., Ковальчук О.М. Інформаційне забезпечення організаційно-економічного механізму використання земельних ре-

сурсів Бориспільської територіальної громади. Ефективна економіка. 2024. № 12. URL: <https://www.nauka.com.ua>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.60>.

10. Третяк А. М., Третяк В. М., Прядка Т. М., Третяк Н. А. Наукові засади стратегії розвитку земельного устрою України і її регіонів у повоєнний період. Ефективна економіка. 2023. № 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.-2023.3.9>

11. Хвесик М.А., Левковська Л.В., Сакаль О.В., Клиновий Д.В. Природно-ресурсна рента і рентні платежі: диференціація понять. Фінанси України, № 1. 2020. С. 83—98.

References:

1. State Service of Ukraine for Geodesy, Cartography and Cadastre (2026), "Official website", Available at: <https://land.gov.ua> (Accessed 27 Jan 2026).

2. State Statistics Service of Ukraine (2026), "Official website", Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 27 Jan 2026).

3. State Web Portal of the Budget for Citizens (2026), "Official website", Available at: <https://openbudget.gov.ua> (Accessed 03 Feb 2026).

4. Dorosh, Y., Ibattulin, S., Sakal, O., Krupin, V., Kharitonenko, R. and Derkul'skyi, R. (2025), "Theoretical foundations of institutional changes in land management in the conditions of European integration of Ukraine, the legal regime of martial law and for the purposes of post-war recovery", Zemleustriy, kadastr i monitorynh zemel, vol. 4, pp. 4—18. DOI: <https://doi.org/10.31548/zemleustriy2025.04.01>

5. Drebot, O. and Tarnavskyi, V. (2022), "Current state and trends of agricultural land use development in Ukraine", Agroecological journal, vol. 2, pp. 46—54. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2022.263316>

6. Kovalchuk, O. and Vlasenko, T. (2025), "Features of the organizational and economic mechanism of land resources use of Boryspil territorial community", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 4, Available at: <https://www.nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5720> (Accessed 30 Jan 2026). DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.4.151>

7. Komarova, N., Skrypnyk, L., Komarov, D. and Tarnavskyi, V. (2022), "Actual problems of balanced use and protection of lands of the nature reserve fund", Agrosvit, vol. 17—18, pp. 44—53. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.17-18.44>

8. Boryspil City Council (2024), "Program of socio-economic and cultural development of Boryspil city territorial community for 2024—

2026", Available at: <https://borispol-rada.gov.ua> (Accessed 30 Jan 2026).

9. Tarnavskyi, V. and Kovalchuk, O. (2024), "Information support of the organizational and economic mechanism of land resources use of Boryspil territorial community", Efektyvna ekonomika, vol. 12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.60>

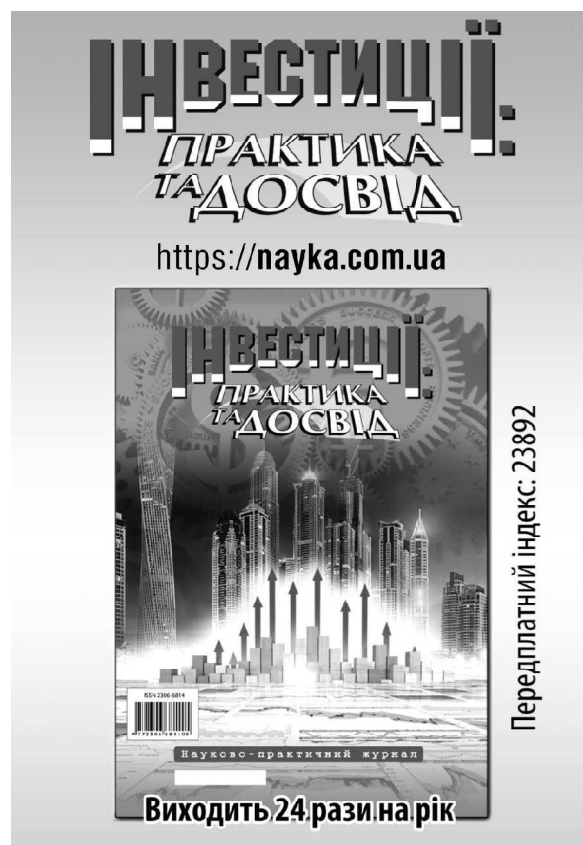
10. Tretyak, A., Tretyak, V., Pryadka, T. and Tretyak, N. (2023), "Scientific principles of the strategy of land management development in Ukraine and its regions in the post-war period", Efektyvna ekonomika, vol. 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.9>

11. Khvesyk, M., Levkovska, L., Sakal, O. and Klynovyi, D. (2020), "Natural resource rent and rent payments: differentiation of concepts", Finance of Ukraine, vol. 1, pp. 83—98. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2020.01.083>

Отримано редакцією журналу / Received: 05.02.26

Професійно рецензовано / Revised: 10.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 17.02.26

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292